Μάδυτος.

η πόλις της Χερρονήσου
πατριδογραφία.
Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου
εν Αθήναις
εκ τ. τυπ. Ανέστη Κωνσταντινίδου
1890. σελ. 70.

Πρόλογος εν δύο σελίσι.

Η Μάδυτος. σελ. 70.

« Μία των γραφικωτέρων του Ελλησπόντου θέσεων, εξ εκείνων, αίτινες τον παραπλέοντα ταξειδιώτην το βλέμμα κα-θέλγουσιν, είναι η της πόλεως Μαδύτου και της περιοικίδος αυτής.

Λιμενοειδής μικρός κόλπος εισχωρεί μεταξύ των δύο αυτού ορέων, άτινα καθιστώσιν αυτό γραφικήν μάλλον κοιλάδα, μικράν μεν αλλ' εξόχως ωραίαν πόλιν, ης την βόρειον πλευράν εγγίζει ευχαρίστως ο άναρρους Ελλήσποντος. Δε-ξιά και αριστερά της πόλεως, λόφοι και κήποι ευανθείς, και γονιμώτατοι και ελαιώνες ή δάση, αφίνουσι, προς τα όπισθεν, ευρύ πεδίον, όπου γοητευτικώς πλανάται το βλέμμα, εις τας αφανείς εκείνας εκτάσεις του ορί-ζοντος, ή της προς αυτόν ανθαμιλλωμένης εδαφικής καλ-λονής, εν φυσική ασυγκρίτω αρμονία, ην επαυξάνει ε-

Μάδυτος.

ού πολύ, ἐντεῦθεν μέν ὁ Ἑλλήσποντος, ἐκεῖθεν δέ τό Θρακικόν πέλαγος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταινίας ταύτης, ὑπό τήν σκέπην τῶν
Σελ. 8. φυσικῶν φρουρίων, θέσεως, καθ' ἅπασαν τήν Χερρόνησον, ἵδρυται ὑπό τόν γλυκύτατον οὐρανόν της ἡ Ἀθηναϊκή ἀποικία Μάδυτος.

Ὡς ὅρια ἡ πόλις αὕτη ἔχει, τό πλεῖστον τοῦ Ἑλλησπόντου ἤ ἀνώτερον μέρος πρός βορρᾶν, πρός νότον τό Θρακικόν πέλαγος, πρός ἀνατολάς τά Δαρδανέλλια ἤ πρός δυσμάς τήν ἀρχαίαν πολίχνην μετά τῶν Κοίλων.

Ἡ Μάδυτος δέν κατέχει σήμερον τήν θέσιν ἐφ' ἧς τό πρῶτον ἐκτίσθη ὑπό τῶν ἀποίκων Ἀθηναίων. Ἱδρυθεῖσα αὕτη, ὑφ' Ἑλλήνων, κατά τούς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ἔδει νά ἀκολουθήσῃ τάς συνηθείας ἐκείνων, ἅς τοσοῦτον περιέγραψεν ἱστορικῶς ἡ τέχνη των. Κατά τόν μέγαν Γεωγράφον ὃν εἰσάγει ὁ Πλάτων, μετά τούς κατακλυσμούς, τρία πολιτείας εἴδη συνίστανται, πρῶτον μέν τό ἐπί τάς ἀκρωρείας ἁπλοῦν τε ἤ ἄγριον, δεδιότων τά ὕδατα, ἐπιπολάζοντα ἀκμήν ἐν τοῖς πεδίοις· δεύτερον δέ τό ἐν ταῖς ὑπωρείαις, θαρρούντων ἤδη κατά μικρόν, ἅτε δή γῆ τῶν πεδίων ἀρχομένων ἀναψύχεσθαι· τρίτον δέ τό ἐν τοῖς πεδίοις.»

Κατά ταῦτα ἡ Μάδυτος φαίνεται ὅτι ἐκτίσθη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μάδυτος.

τό πρῶτον ἐπί τῆς ἀκρωρείας τοῦ νῦν ἀνατολικοῦ αὐτῆς ὄρους, ἔνθα κατά τόν Μεσαίωνα ὑπῆρχε Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἡ ὁποία θέσις δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀνόματος γνωρίζεται σήμερον (πρβλ. Ἡρ. VII, 33. IX 220). Προϊόντος τοῦ χρόνου ἕνεκα τῶν ἀναπτυσσομένων αὐτῆς κοινωνικῶν καί ἐμπορικῶν σχέσεων, ἐπλησίασε πολύ πρός τήν θάλασσαν· κατά δέ τόν Πελοποννησιακόν πόλεμον, εὑρίσκομεν αὐτήν παρά τόν λόφον, ἔνθα τό Κυνόσημον εὕρηται(α). Μετά τήν ἐποχήν ταύτην, ἡ Μάδυτος εὕρηται παρά τήν θάλασσαν, ἐν τῇ σημερινῇ θέσει «Σκαλί(ον)», ὡς ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος (Ξενοφ. Ἑλλ. I, a) δυνάμεθα νά διαβεβαιωθῶμεν. Πολλοί παρῆλθον ἔκτοτε αἰῶνες, καί ἡ Μάδυτος εὑρίσκετο ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ θέσει, (β), ὁπόθεν ἀναγκάζεται καί αὖθις νά μεταβάλῃ θέ- Σελ. 9.

(α) «... τό δέ εὐώνυμον (τῶν Ἀθηναίων ὑπερεβεβλήκει ἤδη τήν ἄκραν ἡ Κυνός σῆμα λέγεται .... καί τοῦ χωρίου τοῦ περί Κυνός σῆμα ὀξεῖαν καί γωνιώδη τήν περιβολήν ἔχοντος, ὥστε τά ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μή κάτοπτα εἶναι» Θουκ. VIII, 96-100 καί ἑξῆς.

(β) Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὕρηνται σήμερον ἱκανά τινα ἐρείπια μαρτυροῦντα Βυζαντινήν τέχνην καί ἐποχήν· εὑρέθη δέ ἐν αὐτῇ μία κολυμβήθρα σταυροειδής, δύο χαλκᾶ νομίσματα, τό ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, καί ἄλλα τινά, περί ὧν κατωτέρω.

Μάδυτος.

σιν, ὁμολογουμένως λαμπροτέραν τῶν προγενεστέρων.
Τίνες ὅμως λόγοι ἠνάγκασαν τούς κατοίκους πρός
τοῦτο, δέν εἶναι δυνατόν νά γνωσθῶσιν ἐπακριβῶς. Πα-
ραδόσεις διάφοροι φέρονται ἀνά τά στόματα τοῦ λα-
οῦ, ἐξ ὧν μόνον τοῦτο δυνάμεθα νά εἰκάσωμεν ὅτι δη-
λαδή ἡ μεταλλαγή αὕτη τῆς θέσεως ἐγένετο ἐν ἀπο-
μεμακρυσμένοις χρόνοις, διότι ἄν αὕτη συνέβαινε κα-
τά τόν παρελθόντα αἰῶνα, πολλῷ δέ μᾶλλον κατά τάς
ἀρχάς τοῦ παρόντος, ὡς τινες νομίζουσι, τότε θά συνεφώ-
Σελ. 10. νουν πρός ἀλλήλους οἱ γεροντότεροι, ἤ δέν θά ὑπῆρχε
ποικιλία παραδόσεων, περί οὕτω προσφάτου γεγονότος.

Μᾶλλον ὀρθή φαίνεταί μοι ἡ γνώμη, καθ᾽ ἥν ἡ
μεταλλαγή αὕτη τῆς θέσεως συνέβη κατά τήν ὑπό
τῶν Ὀθωμανῶν κατάκτησιν τῶν μερῶν ἐκείνων, δι-
ότι εἶναι ἀληθές ὅτι καθ᾽ ἅπαντα τόν μεσαίωνα ἡ Μά-
δυτος εὑρίσκετο ἐν τῇ θέσει Σπαλί(ον). Ὁπωσδήποτε,
γενικῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος, ἡ τελευταία τῆς
Μαδύτου θέσις, εἶναι προφανῶς λαμπροτέρα τῶν προη-
γουμένων, ὡς ἐν ἑπομένῳ κεφαλαίῳ θά ἴδωμεν.

Παρά τήν Μάδυτον ὑπάρχει, γραφικώτατός τις κολ-
πίσκος, γνωστός ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὑπό τό ὄνομα: Κοῖλα,
Κοίλια τήν σήμερον καλούμενος. Ἐν τῇ παρά τόν
κολπίσκον κοιλάδι πλησίον τῆς θαλάσσης ἀναφαίνεται, κα-
τά τόν ἕκτον αἰῶνα (ἤ καί πρό αὐτοῦ ἴσως) ἡ πόλις τῶν

44

Μάδυτος.

Κοιλανῶν. Μέχρι τοῦδε ἀγνοεῖται ἡ πόλις αὕτη ποῦ
ἢ πόθεν τὴν ἀρχήν της ἔλαβεν (α). Ἀλλά ἐπέτυχησα
νὰ μάθω τὰ καθ' αὐτὴν τῆς ὁποίας ἡ ψηφίσματι
διασώζεται ἐν Μαδύτῳ, μελετῶν τὰ κατὰ τὴν ἐκκλησι-
αστικὴν διακυβέρνησιν τῆς Μαδύτου ἐν τῷ μεσαίωνι.
Καὶ δὴ ὁ κατὰ τὸν η' αἰῶνα ἀκμάσας ἐπίσκοπος Μα-
δύτου Λέων ἢ Λεοντίδης, ὑπογράφεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς σ. 11.
ἑβδόμης ~~...~~ οἰκουμενικῆς συνόδου «Λεοντίδης ἐπίσκο-
πος Μαδύτου ἢ Κοίλης» Λεοντίδης ἀνάξιος ἐπίσκοπος
Κοίλων» ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ πράξει τῆς συνόδου «Λέων
ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μαδύτου».
Ἡ πόλις λοιπὸν τῶν Κοιλανῶν ἢ τὰ Κοίλα, δὲν ἦτο ἄλ-
λη εἰμὴ μία ἄλλως ἐπωνυμία τῆς Μαδύτου ἢ ὁ
λόγος εἶναι ὁ ἑξῆς. Ἡ Μάδυτος πόλις, ὡς ἡ νῦν, ἐστερεῖ-
το λιμένος οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς εἶχον ἀνάγκην τοι-
ούτου, ἐπιδιδόμενοι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὰ ναυ-
τικά. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν
ἐκείνην ἢ πολὺ πρὸ αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἢ οἱ Σηστιῶται,

(α) « J'ignore l'emplacement de la ville (τῆς πό-
λεως τῶν Κοιλανῶν) jusqu'ici inconnue; c'était très pro-
bablement une ville de Thrace, voisine de Madyte.
(Notes épigraphique et palaiographique. S. Lam-
pros. ἐν ταῖς Melanges Greaux.)

ν Μάδυτος.

ἡ δὲ ἐπαρχία τῆς Χερρονήσου διεσώθη, τὰ Κοῖλα εἶχον σταθμὸν τῶν κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον στόλων των. Καὶ κατὰ τοὺς πρώτους δὲ αἰῶνας τοῦ μεσαίωνος πρὶν ἔτι ἀναπτυχθῇ ἡ Καλλίπολις, ἐν τῷ λιμένι τῶν Κοίλων, εἶχε συγκεντρωθῇ ἅπαν τοῦ Ἑλλησπόντου τὸ ἐμπόριον (α). Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λοιπὸν λόγους, μερὶς τις τῶν κατοίκων Μαδύτου εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ ἢ κατοικήσει, ἀπαρτίσασα τὴν πόλιν τῶν Κοιλάνων (πρβλ. Notitia ep. gr. σελ. 670). Καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ἐγείνει ὁλοτελῶς ἡ πόλις αὕτη, μετὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα, ὁ-
σ. 12 πότε τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἑλλησπόντου μεταβιβάζεται εἰς τὴν Καλλίπολιν. Ποῦ ἀκριβῶς ἔκειτο ἡ πόλις τῶν Κοιλάνων δὲν δυνάμεθα καθ' ἀκρίβειαν νὰ γνωρίσωμεν· διότι σήμερον ἐκεῖ, μόνον ἓν ἐρείπιον μεγαλοπρεπὲς σώζεται, περὶ οὗ θὰ ἴδωμεν ~~τῷ~~ ἐφεξῆς, ἡ ὅπερ ὅμως μαρτυρεῖ ἐν μέρει ὅτι ἡ πόλις ἔκειτο παρὰ τὴν ~~παραλίαν~~

(α) Est portus Coelus Ateniensibus et Lacedaemoniis navali acie decernentibus, Laconiae classis signatus excidio. Pom. Mel. l. II, c. II πρβλ. Plin 4,18 Αν. Κομν. Ἀλεξιάδος, XIV, 3. Νικητ. περὶ Μανουὴλ V, 4 κ.τ.λ.

παραλίαν (α), ὡς λέγεται ἡ ἐν τῶν αἰτιῶν αἵτινες προσκαλέσουσι τὴν ἵδρυσιν τῆς πόλεως ταύτης. Ἥτις ἄλλως πολὺ πιθανῶς ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς Στέφανον τὸν Βυζάντιον νὰ ὀνομάσῃ τὴν Μάδυτον ἐπιθετικῶς διὰ τοῦ Μάδυτα. Ἀλλὰ περὶ τούτου λέγω ἀμέσως τὰ δέοντα.

Ὅτι ὅμως ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ λόφου Μάλτεπε παρὰ τὸν λιμένα τῶν Κοίλων, πόλις, καθὰ τινὲς φρονοῦσι, τοῦτο δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω.

II.

Πόθεν ὅμως ἡ Μάδυτος τὸ ὄνομα τοῦτο προσέλαβεν ἔμεινε καὶ θὰ μείνῃ ἄγνωστον.

Γινώσκομεν ὅτι πρῶτος Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος, ὁ πολὺ πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἀκμάσας ὀνομάζει τὴν πόλιν ταύτην Μάδυτον· ἑξῆς δὲ ὁ Ἡρόδοτος καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν συγγραφεῖς καλοῦσιν αὐτὴν οὕτω, μέχρι τοῦ πέμπτου αἰῶνος, ὅπου πρῶτος ὁ Στέφανος Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ πόλεων συγγράμματί του καλεῖ αὐτὴν Μαδυτὸς ἢ σ. 13
Μάδυτα. Ἐκ τούτου ἔλαβον ἀφορμὴν καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν βυζαντινοὶ συγγραφεῖς νὰ διαφορῶσι τὴν λέξιν, ὅτε μὲν γράφοντες Μάδυτος ὅτε δὲ Μάδυτα.

(α) Εὑρέθησαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ τὰ παλαιὰ ὑδραγωγεῖα τῆς πόλεως, καὶ ἓν ἄγαλμα· ἀνασκαφαὶ ὅμως δὲν ἐγένοντο εἰσέτι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μάδυτος

Ἀλλ' ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως καταντᾷ ἔτι τοσοῦτον δύσκολος, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος Βυζάντιος ἀγνοεῖ τὸ πρᾶγμα καίτοι ἐν τῷ προρρηθέντι συγγράμματί του καταγίνεται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἐτυμολογίας τῶν διαφόρων πόλεων καὶ ἐθνῶν.

Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἐκλήθη οὕτως ἡ πόλις αὕτη, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλάτρευον περισσότερον τῶν ἄλλων θεῶν, τὸν Κάστορα καὶ Πολυδεύκην, ὡς ἐκ τούτου δὲ λέγουσιν, ὁ τιμιώτερος ὅρκος των ἦτο (a) Μὰ τοὺς δύο, ἐντεῦθεν ἐκλήθη Μάδυτος, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ὅσον εὐφυὴς εἶναι τόσοῦτον καὶ ἀπίθανος, καθ' ὅσον οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ἔχομεν περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς. Οὐδεὶς ἐκ τε τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων, ἔγραψέ τι περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος· μόνον δὲ εἷς λεξικογράφος Γερμανός, ὅστις ζητῶν τῶν ὀνομάτων τὰς ῥίζας καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐθνῶν πειρᾶται νὰ ἀνεύρῃ ἐν τῇ Γερμανικῇ γλώσσῃ, λίαν ἀνοήτως παρεδέχθη τὸ Μάδυτος, ἐκ τοῦ μαδῶ!!!! ὁ δὲ Pomponius Melas λέγει ἀρκετὰ περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ὀνόματος τῆς Μαδύτου, καὶ ὁρμηθεὶς ἀφορμὴν παρανορθώσεως αὐτοῦ.

(a) Pro Macido Madytum reposuimus ex omnibus. Nescio qui ex Stephano Malides legere velint cum is habeat, Μαδυτός et Μάδυτα. Posterius quod

18 9.

Μάδυτος

Τοιοῦτον εἶναι τὸ σόφισμα τῆς μεγίστης που περί τῆς τοποθεσίας ἤ τοῦ ὀνόματος τῆς Μαδύτου. σ. 17

III

Ἀλλ' ἡ ἱστορία αὐτῆς, συνδέεται στενώτατα μετά τῆς ἱστορίας τῆς Χερρονήσου, ἐν τῇ ἀρχαιότητι μάλιστα, καθόσον μονομερῶς ἡ Μάδυτος οὐδέποτε ἠδύνατο νά δράσῃ, ὡς μή ἔχουσα σχετικῶς τοσαύτην ἀνάπτυξιν. Ἵνα λοιπόν κατανοηθῇ ἡ ἱστορία τῆς Μα-

hic posuerunt duae editiones, gene-re exhibent, notit. eccles. notante ortelio h. v et Holstenio ad Stephano p. 198. Hic Godice omnes ferminantienem in os fecadent quam frequentant veteres auctores tum et Madytos, et quibustam M.SS. recte receptum est. Alibi ista vox in Abytos transiit mutatas veluiti Livio 33, 38 ubi Madytos reposuit primum Glareanus probantibus aliis in Herodoto 7, 33. Tzetze ad Lycophron V, 1432. Alias deprovationes dabit liv. 31. 16. 6. Dare etiam hoc nomen vult Gronovius Scylaci Macydos, Es Macedos, Maihios(!) Mathidos(;)......» Pomp. Mel. liv. 11, c. 11.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μάδυτος.

δίκαιον δέον νά ἀναφέρωμεν ἐν ὀλίγοις καί τήν ἱ-
στορίαν τῆς Χερρονήσου, καί διά τάς αἰτίας καί τούς
λόγους δι' οὕς ἡ Μάδυτος ἱδρύθη ὑπό τῶν Ἀθη-
ναίων ὡς καί αἱ γείτονες πόλεις αὐτῆς.

Ἡ θρακική Χερσόνησος ἤ Χερρόνησος, καθά ὁ
πατήρ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος διδάσκει, καθωκεῖτο
σελ. 15 τό πάλαι ὑπό τῆς Ἀρίας ἐκείνης φυλῆς ἥτις κα-
τά τούς προϊστορικούς χρόνους, κατέλαβεν ἅπασαν
τήν Θράκην, ἧς μέρος ἀποτελεῖ ἡ Χερρόνησος.

Τά θρακικά ἔθνη τῶν ~~Καυκώνων~~, Μινύων κ.λ.
κυριαρχούμενα τότε ὑπό πολλῶν καί μικρῶν ἡγεμόνων,
καί διηρημένα εἰς μικράς δημοκρατίας, ἦσαν τά πρῶ-
τα ἐμψυχώσαντα εἰς τήν μελέτην τῆς φύσεως, καί τοῦ ποιη-
τικοῦ αἰσθήματος, ζητήματα, ἅτινα εἰς τόσον ὑψη-
λήν θέσιν οἱ ἐν Ἀθήναις μεγαλοφυεῖς ἤγαγον.

Ὁ Ὀρφεύς πρίν ἔτι ἐπισκεφθῇ τάς Ἀθήνας καί ἐκεῖ-
νη τήν Ἐλευσῖνα, ἦτο σοφιστής τῆς ἐποχῆς του ἐν ταῖς
χώραις ἐκείναις, ~~παρα~~ περιφανής μεταξύ πολλῶν τότε
τῶν ὁμοφύλων του.

Ἀλλά καί κατά τήν ἐποχήν ταύτην ἐν τῷ ὁρί-
ζοντι τῆς Ἑλλάδος, καί μάλιστα τῶν Ἀθηνῶν, τό ἀνθρώ-
πινον πνεῦμα, ἐποιήσατο μεγάλης ἀναπτύξεως προόδους.
Τότε οἱ τήν Χερρόνησον οἰκοῦντες αἰσθόμενοι τήν ἀ-
νάγκην ἀρχηγοῦ ἔστρεψαν τό βλέμμα πρός τάς Ἀ-

Μάδυτος.

Θρᾶκας ὁδηγηθέντες ὑπὸ τοῦ Μαντείου· συνῳδὰ δὲ ταῖς
ὁδηγίαις τούτου ἐξελέξαντο ἑαυτοῖς ἀρχηγὸν Μιλτιάδην
τὸν Κυψέλου, σημαντικώτατα καὶ ἔλθῃ εἰς τὴν χώραν των
μετὰ πολλῶν ἐθελοντῶν ἀποικιστῶν του ἢ ἀναλάβῃ τὴν
διακυβέρνησιν αὐτῆς. Τύχῃ ἀγαθῇ ὁ Μιλτιάδης ἦλ-
θεν ἐνταῦθα συνεισφέρων τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν,
τὰ ἑλληνικὰ ἤθη, τοὺς ἑλληνικοὺς πολιτικοὺς θεσ-
μούς. Ἔκτοτε ἤρξαντο στοιχηδὸν ἱδρυόμεναι αἱ πό-
λεις ἐν τῇ Χερρονήσῳ ὧν ἐφημίζοντο ἡ Καλλίπολις, Ἐ- σ. 16.
λαιοῦς, Λυσιμαχία, Καρδία, Χερρόνησος, ΜΑΔΥΤΟΣ,
Κριθωτή, Σηστὸς καὶ ἄλλαι.

Μάδυτος.

η πόλις της Χερρονήσου
πατριδογραφία.
Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου
εν Αθήναις.
εκ τω τυπ. Ανέστη Κωνσταντινίδου
1890. Σελ. 70.

Πρόλογος εν δύο σελίσι.

Η Μάδυτος. Σελ. 70.

α Μία των γραφικωτέρων [illegible] θέσεων, ἐξ
ἐκείνων, αἵτινες τοῦ θεωροῦντος [illegible] τὸ βλέμμα κα-
γοητεύουσιν, εἶναι ἡ τῆς πόλεως Μαδύτου, ἐπὶ τῆς [illegible]
αὐτοῦ αἰσθήσεις.

Λεκανοπέδιον μικρόν, κείμενον μεταξὺ τῶν δύο αὐτοῦ
ὀρέων, ἅτινα καθιστῶσιν αὐτὸ τερπνὴν μᾶλλον κοιλάδα,
μικρὰν μὲν ἀλλ' ἐξόχως ὡραίαν ὄψιν, πρὸς τὴν βόρειον
[illegible] ἐγγίζει [illegible], ὁ ἀγάρρους [illegible]. Δε-
ξιᾷ ἡ ἀριστερᾷ τῆς πόλεως, ἄπειροι ἢ [illegible] ἐπανθεῖς, καὶ
γεωργικῶν ἢ [illegible] [illegible] ἢ [illegible], ἀφίνουσι,
πρὸ τὰ ὄπισθεν, εὐρὺ πεδίον, ὅσον γεωργικῶς [illegible]
τὸ θέαμα, εἰς τὰς ἀφανεῖς [illegible] [illegible] τοῦ ὁρί-
ζοντος, ἡ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀνθαμιλλωμένης ἐδαφικῆς καλ-
λονῆς, ἐν γλυκυτάτῃ [illegible] ἁρμονίᾳ, ἣν ἐπιφάνει ἐ-

Μάδυτος.

[illegible], ἐντεῦθεν μὲν ὁ Ἑλλήσποντος, ἐκεῖθεν δὲ τὸ Θρακικὸν πέλαγος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος ταύτης, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ρωσικοῦ φρουρίου, θέσεως, καθ' ἅπασαν τὴν Χερρόνησον, ἵδρυται ὑπὸ τὸν γλυκύτατον οὐρανόν της ἡ Ἀθηναϊκὴ ἀποικία Μάδυτος.

Ὡς ὅρια ἡ πόλις αὕτη ἔχει, τὸ ἀριστερὸν τοῦ Ἑλλησπόντου ἢ στενότερον μέρος πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον τὸ Θρακικὸν πέλαγος, πρὸς ἀνατολὰς τὰ Δαρδανέλλια καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν Σηστὸν μετὰ τῶν Κοίλων.

Ἡ Μάδυτος δὲν κατέχει ἀκριβῶς τὴν θέσιν ἐφ' ἧς τὸ πρῶτον ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν ἀποίκων Ἀθηναίων. Ἱδρυθεῖσα αὕτη, ὑφ' Ἑλλήνων, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ἔδει νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς συνηθείας ἐκείνων, ἃς τοσοῦτον περιέργως ἱστορικῶς ἡ [illegible] των. Κατὰ τὸν μέγαν Γεωγράφον «ὑπονοεῖ ὁ Πλάτων, μετὰ τοὺς κατακλυσμούς, τρία πολιτείας εἴδη συνίστασθαι, πρῶτον μὲν τὸ ἐπὶ ταῖς ἀκρωρείαις ἁπλοῦν τι καὶ ἄγριον, δεδιότων τὰ ὕδατα, ἐπιπολάζοντα πολὺ ἐν τοῖς πεδίοις· δεύτερον δὲ τὸ ἐν ταῖς ὑπωρείαις, θαρρούντων ἤδη κατὰ μικρόν, ἅτε δὴ καὶ τῶν πεδίων ἀρχομένων ἀναψύχεσθαι· τρίτον δὲ τὸ ἐν τοῖς πεδίοις.»

Κατὰ ταῦτα ἡ Μάδυτος φαίνεται ὅτι ἐκτίσθη

Μάδυτος.

τό πρῶτον ἐπί τῆς ἀκρωρείας τοῦ νῦν ἀνατολικοῦ
αὐτῆς ὄρους, ἔνθα κατά τόν Μεσαίωνα ὑπῆρχε Μο-
ναστήριον τοῦ ἁγίου Βασιλείου, καί ἡ θέσις δι' αὐτοῦ
τούτου τοῦ ὀνόματος γνωρίζεται σήμερον (πρβλ. Ἡρ. VII,
33. IX 220). Προϊόντος τοῦ χρόνου ἕνεκα τῶν ἀνα-
πτυσσομένων αὐτῆς κοινωνικῶν καί ἐμπορικῶν σχέσεων,
ἐπλησίασε πολύ πρός τήν θάλασσαν· κατά δέ τόν Πελο-
ποννησιακόν πόλεμον, εὑρίσκομεν αὐτήν παρά τόν λό-
φον, ἔνθα τό Κυνόσημα εὕρηται (α). Μετά τήν ἐποχήν
ταύτην, ἡ Μάδυτος εὕρηται παρά τήν θάλασσαν, ἐν τῇ ση-
μερινῇ θέσει «Σκαλί(ον)», ὡς [illegible] ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος (Ξε-
νοφ. Ἑλλ. I, α) δυνάμεθα νά [illegible]. Πολλοί παρῆλθον
εἴκοσι αἰῶνες, καί ἡ Μάδυτος ἔμεινεν ἐν τῇ προμνημονευθεί-
σῃ θέσει, (β), ὅθεν ἀναγκάζεται καί αὖθις νά μεταβάλῃ θέ-

(α) «... τό δέ τρόπαιον τῶν Ἀθηναίων ὑπερβεβλημένοι ἤ-
δη τήν ἄκραν, ἡ Κυνός σῆμα λέγεται .... καί τοῦ χωρίου
τοῦ περί Κυνός σῆμα ὀξέος καί γωνιώδη τήν περιβολήν ἔ-
χοντος, ὥστε τά ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μή κα-
θορατά εἶναι» Θουκ. VIII, 96-100 καί ἑξῆς.

(β) ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὕρηνται σήμερον ἐρείπιά τινα ἐρεί-
πια μαρτυροῦντα Βυζαντινῶν τέχνην καί ἐποχήν· εὑρέθη δέ
ἐν αὐτῇ μία κολυμβήθρα σταυροειδής, δύο χαλκά νομίσμα-
τα, τό ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, καί ἄλλα τινά, περί ὧν
κατωτέρω.

Μάδυτος.

ον, ὁμολογουμένως λαμπροτέραν τῶν προγενεστέρων. Τίνες ὅμως λόγοι ἠνάγκασαν τοὺς κατοίκους πρὸς τοῦτο, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωσθῶσιν ἀκριβῶς. Παραδόσεις διάφοροι φέρονται ἀνὰ τὰ στόματα τοῦ λαοῦ, ἐξ ὧν μόνον τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι δηλαδὴ ἡ μεταλλαγὴ αὕτη τῆς θέσεως ἐγένετο ἐν απομεμακρυσμένοις χρόνοις, διότι ἂν αὕτη συνέβαινε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἀλλὰ δὲ μᾶλλον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος, ὡς τινες νομίζουσι, τότε θὰ συνεφώνουν πρὸς ἀλλήλους οἱ γεροντότεροι, καὶ θὰ ὑπῆρχε συμφωνία παραδόσεων περὶ οὕτω προσφάτου γεγονότος.

Μᾶλλον ὀρθὴ φαίνεται ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἡ μεταλλαγὴ αὕτη τῆς θέσεως συνέβη κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατάκτησιν τῶν μερῶν ἐκείνων, διότι εἶναι ἀληθὲς ὅτι καθ' ἅπαντα τὸν μεσαίωνα ἡ Μάδυτος εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς θέσεως Σκαλί(ον). Ὁπωσδήποτε, γενικῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος, ἡ τελευταία τῆς Μαδύτου θέσις, εἶναι προφανῶς λαμπροτέρα τῶν προηγουμένων, ὡς ἐν οἰκείῳ κεφαλαίῳ θὰ ἴδωμεν.

Παρὰ τὴν Μάδυτον ὑπάρχει, γραφικώτατος εἷς κολπίσκος, γνωστὸς ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὑπὸ τὸ ὄνομα: Κοῖλα, Κοίλια καὶ σήμερον καλούμενος. Ἐν τῷ παρὰ τὸν κολπίσκον καθ' ὃ σημεῖον τῆς θαλάσσης ἀναφαίνεται μετὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα (ἢ καὶ πρὸ αὐτοῦ ἴσως) ἡ πόλις τῶν

Μάδυτος.

Κοιλανών. Μέχρι τοῦδε ἀγνοεῖται ἡ θέσις αὕτη πό-
λεως ὅθεν τὴν ἀρχὴν της ἔλαβεν(α). Ἀλλ' [illegible]
ναι μάλα τὰ καθ' αὐτὴν [illegible] θέσεως ἡ ἐπιγραφικὴ [illegible]
διασώζεται ἐν Μαδύτῳ, [illegible] τὰ κατὰ τὴν ἐκκλησια-
στικὴν [illegible] τῆς Μαδύτου ἐν τῷ μεσαίωνι.
Καὶ δὴ ὁ κατὰ τὸν ι' αἰῶνα [illegible] ἐπίσκοπος Μα-
δύτου [illegible] ἢ [illegible], ὑπογράφεται ἐν [illegible]
ἑβδόμης ~~[illegible]~~ [illegible] ἐπίσκο-
πος Μαδύτου ἢ [illegible] ἐπίσκοπος
Κοίλων [illegible] ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ πράξει της [illegible]
ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μαδύτου.
Ἡ θέσις γνωστὴ τῶν Κοιλανῶν [illegible], [illegible] ἀ-
λη [illegible] Μαδύτου ἡ ὁ
λόγος ἐστὶ ὁ ἑξῆς. Ἡ Μάδυτος [illegible], ἐστερη-
το λιμένος· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς εἶχον ἀνάγκην τοι-
ούτου, ἐκδιδόμενοι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὰ ναυ-
τικά. Ἀλλ' [illegible] γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν
ἐκείνην [illegible] αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἢ οἱ [illegible],

(α) « J'ignore l'emplacement de la ville (τῆς πό-
λεως τῶν Κοιλανῶν) jusqu'ici inconnue; c'était très pro-
bablement une ville de Thrace, voisine de Madyte.
(Notes épigraphique et paléographique. S. Lam-
pros. ἐν ταῖς Mélanges Grecs.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μάδυτος.

ἡ ἡ ἐπαύλις τῆς Χερρονήσου δεσπόζει, τὰ Κοῖλα
εἶχον σταθμὸν τῶν κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον στόλων των.
Καὶ κατὰ τοὺς πρώτους δὲ αἰῶνας τοῦ μεσαίωνος πρὶν
ἔτι ἀναπτυχθῇ ἡ Καλλίπολις, ἐν τῷ λιμένι τῶν Κοίλων,
εἶχε συγκεντρωθεῖ ἅπαν τοῦ Ἑλλησπόντου τὸ ἐμπόριον (α).
Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λοιπὸν λόγους, μέρος τις τῶν κα-
τοίκων Μαδύτου εἶχε μεταβεῖ ἐκεῖ ἡ κατοικήσει,
ἀπαρτίσασα τὴν πόλιν τῶν Κοιλανῶν (πρβλ. Noti-
tia ep. gr. σελ 670). Καὶ διὰ τοιοῦτο ἴσως ἠκμάσε
ὁλοσχερῶς ἡ πόλις αὕτη, κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα, ὅ-
τε τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἑλλησπόντου μεταβιβάζεται εἰς
τὴν Καλλίπολιν. Πῶς [illegible] ἐκειτο ἡ πόλις τῶν
Κοιλανῶν δὲν δυνάμεθα μετ' ἀκριβείας νὰ γνω-
ρίσωμεν· διότι σήμερον ἐκεῖ, μόνον ἓν ἐρείπι-
ον μεγαλοπρεπὲς σώζεται, περὶ οὗ θὰ ἴδω-
μεν ἐν τοῖς ἑξῆς, ἡ ὁποία ὅμως μαρτυρεῖ ἐν μέ-
ρει ὅτι ἡ πόλις ἔκειτο παρὰ τὴν ~~θάλασσαν~~

(α) Est portus Coelus Ateniensibus et Lacedaemoniis navali acie decernentibus, Laconicae classis signatus excidio. Pom. Mel. l. II, c. II πρβλ. Plin 4,18
Ἀν. Κορν. Ἀλκιβιάδου, XIV, 3. Νικηφ. περὶ Μακεδονίας V, 4 κ.τ.λ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

παραλίαν (α), ὡς φαίνεται ἡ ἐκ τῶν ἀρχαίων αἰώνων προϋπάρχουσα τὴν ἵδρυσιν τῆς σήμερον πόλεως. Ἥτις ἄλλως πολὺ πιθανῶς ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς Στέφανον τὸν Βυζάντιον νὰ ὀνομάσῃ τὴν Μάδυτον σημαντικῶς διὰ τοῦ Μάδυτα. Ἀλλὰ περὶ τούτου λέγω ἀμέσως τὰ δέοντα.

Ἴσως ὅμως ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ λόφου Μάδυτος παρὰ τὸν λιμένα τῶν Κοίλων, πόλις, καθὰ τινες φρονοῦσι, τοῦτο δεν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω.

II.

Πόθεν ὅμως ἡ Μάδυτος τὸ ὄνομα τοῦτο προσέλαβεν ἔμεινε ἢ θὰ μείνῃ ἄγνωστον.

Γινώσκομεν ὅτι πρῶτος ἀναφέρει ὁ Μιλήσιος, ὁ πολὺ πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἀκμάσας ὀνομάζει τὴν πόλιν ταύτην Μάδυτον· ἐφεξῆς δὲ ὁ Ἡρόδοτος ἢ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν συγγραφεῖς καλοῦσιν αὐτὴν οὕτω, μέχρι τοῦ ἕκτου αἰῶνος, ὁπότε ἀρχίζει ὁ Στέφανος Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ πόλεων συγγράμματί του καλεῖ αὐτὴν Μαδυτὸς ἢ σ. 13
Μάδυτα. Ἐκ τούτου ἔλαβον ἀφορμὴν ἢ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν βυζαντινοὶ συγγραφεῖς νὰ διαφθείρωσι τὴν λέξιν, ὅτε μὲν γράφοντες Μάδυτος ὅτε δὲ Μάδυτα.

(α) εὑρέθησαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ τὰ παλαιὰ ὑδραγωγεῖα τῆς πόλεως, ἢ ἐν ἀγάλματι ἀνασκαφαὶ ὅμως δεν ἐγένοντο εἰσέτι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8

Μάδυθος

Ἀλλ' ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως καταντᾷ εἰς τοσοῦτον δύσκολος, ὥστε ἢ αὐτὸς ὁ Στέφανος Βυζάντιος ἀγνοεῖ τὸ ὀρθόγραμμα καίτοι ἐν τῷ ἀφορμηθεῖσι συγγράμματί του καθαιρεῖται εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς ἐτυμολογίας τῶν διαφόρων πόλεων ἢ ἐθνῶν.

Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἐκλήθη οὕτως ἡ πόλις αὕτη, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλάτρευον περισσότερον τῶν ἄλλων θεῶν, τὸν Κάστορα ἢ Πολυδεύκην, ὧν ἐκ τούτων δὲ λέγουσιν ὁ ἐπιμελέστερος ὅρισμα τῶν ἤτοι α Μα' ... ἐντεῦθεν ἐκλήθη Μάδυτος, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ὅσον εὐφυὴς εἶναι τοσοῦτον ἢ ἀπίθανος, καθ' ὅσον οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ἔχομεν περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς. Οὐδεὶς ἐκ τε τῶν ἀρχαίων ἢ τῶν νεωτέρων, ἔγραψέ τι περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος· μόνον δὲ εἷς λεξικογράφος Γερμανός, ὅστις πάντων τῶν ὀνομάτων τὰς ῥίζας ἢ τῶν πόλεων ἢ τῶν ἐθνῶν πειρᾶται νὰ ἀνεύρῃ ἐν τῇ Γερμανικῇ γλώσσῃ, λίαν ἀνοήτως παρεδέχθη τὸ Μάδυτος, ἐκ τοῦ μαδῶ!!!!! ὁ δὲ Pomponius Melas λέγει ἀρκετὰ περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ὀνόματος τῆς Μαδύτου, ἢ ὁρμηθεὶς παρείαν παραμορφώσεως αὐτοῦ.

(α) Pro Macido Madytum reposuimus ex omnibus. Nescio qui ex Stephano Malides legere velint *** cum is habeat, Μαδυτός et Μάδυτα. Posterius quod

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μάδυτος

~~κέκ~~ Τοιοῦτον εἶναι τὸ σόφισμα τῆς μεγάλης νοσ περί τῆς ταυτοσείας ἢ τοῦ ὀνόματος τῆς Μαδύτου. σ. 14

III

Ἀλλ' ἡ ἱστορία αὐτῆς, συνδέεται στενώτατα μετά τῆς ἱστορίας τῆς Χερρονήσου, ἐν τῇ ἀρχαιότητι μάλιστα, καθόσον μονομερῶς ἡ Μάδυτος οὐδέποτε ἠδύνατο νά δράσῃ, ὡς μή ἔχουσα σχετικῶς τοσαύτην ἀ-νάπτυξιν. Ἵνα λοιπόν κατανοηθῇ ἡ ἱστορία τῆς Μα-

hic posuerunt duae editiones, neutro genere exhibent, notit. eccles. notante asteliô h. v et Holstenso ad Stephano p. 195. Hic Codice omnes ferminantienem in os tradent quam frequentant veteres auctores, item et Madytos, et quibusdam M SS. recte receptum est. Alibi ista vox in Abytos transiit mutatas veluiti Livio 33, 38 ubi Madytos reposuit primum Glareanus probantibus aliis in Herodoto 7, 33. Tzetze ad Lycophron V. 1432. Alias depravationes dabit liv. 31. 16. 6. Dare etiam hoc nomen vult Gronovius Scylaci Macydos, Eo Macedos, Maihios(!) Mathidos(;) ......" Pomp. Mel. liv. 11, c. 11.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μάδυτος.

δίκαιον δέον να αναφέρωμεν εν ολίγοις και την ι-
στορίαν της Χερρονήσου, και δι᾽ τας αιτίας και τους
λόγους δι᾽ ους η Μάδυτος ιδρύθη υπό των Αθη-
ναίων ως και αι γείτονες πόλεις αυτής.

Η θρακική Χερσόνησος ή Χερρόνησος, καθά ο
πατήρ της ιστορίας Ηρόδοτος διδάσκει, κατωκεῖτο
Σελ. 15 το πάλαι υπό της Αριανής εκείνης φυλής ήτις κα-
τά τους προϊστορικούς χρόνους, κατέλαβε άπασαν
την Θράκην, ής μέρος αποτελεῖ η Χερρόνησος.

Τα θρακικά έθνη των Καυκώ... Μινυών κλ.
κυριαρχούμενα τότε υπό ... και μικρών ηγεμόνων,
και διῃρημένα εις μικράς κοινοπολιτείας, ήσαν τα πρῶ-
τα εμφύσαντα εις την μελέτην της φύσεως, και του παγ-
κοσμίου αινίγματος, ζητήματα, άτινα εις τόσον υψη-
λήν θέσιν οι εν Αθήναις μεγαλοφυείς ήγαγον.

Ο Ορφεύς πρίν έτι συγκινήσει τον Άδην και κλεί-
σῃ την θρυλουμένην, ήτο σοφιστής της εποχής του εν ταις
χώραις εκείναις, ~~καφ~~ περιφανής μεταξύ πολλών τοια-
των ομοφύλων του.

Αλλά και κατά την εποχήν ταύτην εν τω ορί-
ζοντι της Ελλάδος, και μάλιστα των Αθηνών, το ανθρώ-
πινον πνεύμα, εποιήσατο μεγάλης αναπτύξεως προόδους.
Τότε οι την Χερρόνησον οικούντες αισθόμενοι την α-
νάγκην αρχηγού έστρεψαν το βλέμμα προς τας Α-

θύτας ὁδηγηθέντας ὑπὸ τοῦ Μαντείου· συνεπείᾳ δὲ τῆς
ὁδηγίας τούτου ἐξελέξαντο ἑαυτοῖς ἀρχηγὸν Μιλτιάδην
τὸν Κυψέλου, σημαντικώτατον ἵνα ἔλθῃ εἰς τὴν χώραν των
μετὰ πολλῶν ἀποίκων ἀθηναίων του ἢ ἀναλάβῃ τὴν
διακυβέρνησιν αὐτῆς. Τύχῃ ἀγαθῇ ὁ Μιλτιάδης ἦλ-
θεν ἐνταῦθα συνεπιφέρων τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν,
τὰ ἑλληνικὰ ἤθη, τοὺς ἑλληνικοὺς πολιτισμοὺς θεσ-
μούς. Ἔκτοτε ἤρξαντο στοιχηδὸν ιδρυόμεναι αἱ πό-
λεις ἐν τῇ Χερρονήσῳ, ὧν ἐφημίζοντο ἡ Καλλίπολις, Ἐ- σ. 16.
λαιοῦς, Λυσιμαχία, Καρδία, Χερρόνησος, ΜΑΔΥΤΟΣ,
Κριθωτή, Σηστὸς ἢ ἄλλαι.